

ב"ה

פרשת שלח

אם חפץ בנו ה'

במדבר יד, ח.

אנשים שראו בעיניהם התגלות הקב"ה בהר סיני - יתפעלו מגוי חזק?

המרגלים היו מהאנשים אשר נוכחו בעת מעמד הר סיני – "עינינו ראו ולא זר אזנינו שמעו ולא אחר", ומכיוון שכן תמוה ביותר: כיצד ייתכן לומר, אשר אנשים שראו במו עיניהם התגלות הקב"ה בהר סיני יתפעלו מגוי חזק (כאילו יש לו איזה חוזק וכוח נגד הקב"ה) ועד שבגלל זה לא ירצו לעלות לארץ ישראל מפחד הגוי?!

ואמנם הקשה כן רבינו הזקן בליקוטי-תורה¹, ומבאר שאדרבה, היא הנותנת: דווקא מצד גודל מעלתם של המרגלים, להיותם מהדור דעה, תלמידיו של משה רבינו, שנוכחו במעמד הר סיני – לכן לא רצו להיכנס לארץ-ישראל.

ביאור הדברים: אחד מהטעמים שניתנה התורה במדבר הוא – מפני שכאשר היו בני-ישראל במדבר לא היו להם שום טרדות בעיני העולם (והיו יכולים להיות מסורים לגמרי לקבלת התורה), שכן, הקב"ה סיפק צרכיהם במדבר מלמעלה מבלי שיצטרכו להתעסק בזה כלל:

אכלו את המן שהיה "לחם מן השמים"², וטיב האוכל – "כצפיהית בדבש"³, ו"כל אחד מישראל טועם (במן) כל מה שהיה רוצה"⁴ (ועוד זאת – שעם המן ירדו גם אבנים טובות ומרגליות⁵); מים ניתנו להם מ"בארה של מרים"⁶, וענני הכבוד היו מגהצים את בגדיהם⁷ (כך שלא היה צורך במכבסה...). וגם נסיעתם במדבר היתה באופן של מנוחה ובקלות, שכן, העננים "מנמיך את הגבוה ומגביה את הנמוך והורג נחשים ועקרבים"⁸. ולכן, דווקא בגלל זה שהמרגלים נוכחו בעת מתן תורה והוקירו את מעלת התורה (הזקוקה למצב של ניתוק מענייני העולם, כנזכר לעיל) – רצו להישאר במדבר (במצב האמור), ולא להיכנס לארץ-ישראל, ארץ נושבת, אשר סדר החיים שם הוא – "שש שנים תזרע שדך גו"⁹, שעל האדם להתעסק בהשגת כל צרכיו הגשמיים, המבלבלים ומטרידים דעתו של אדם ומונעים ומעכבים אותו מלהתמסר כראוי ללימוד התורה. וכמאמר רבי שמעון בן יוחאי¹⁰ "אפשר אדם חורש כו' וזורע כו' תורה מה תהא עליה?!".

וגם אם תרצה לומר שיש להם הכוחות להתגבר על הקשיים ולהתעסק בתורה – הרי זה רק בגדר ספק אם

יוכלו לעמוד בניסיון, ולמה להיכנס ב"ספק" כאשר ישנה האפשרות להישאר במצב של מנוחה המאפשר בוודאי התעסקות בתורה ללא ניסיונות מצד טרדות הפרנסה כו'!¹¹

והמענה על זה הוא – דברי יהושע וכלב "טובה הארץ מאוד מאוד. אם חפץ בנו ה' גו"¹¹:

ראשית כל צריכים לדעת, ש"חפץ בנו ה'", כלומר, כך הוא רצונו וחפצו של הקב"ה שבני-ישראל ייכנסו לארץ-ישראל. ואם כן יש לקיים רצונו יתברך בלי שום טענה ומענה. ואדרבה, זהו אמיתית עניין עבודת השם "לשמה" – לא (כפי שחשבו המרגלים) לרצות דביקות בה', כי אם, לקיים רצונו של הקב"ה. ובהוספה – שלאחרי שנתגלה שזהו "חפץ ה'" להיכנס לארץ-ישראל – הרי מי שלא רוצה בכך, ואינו עושה כל מה שביכולתו שארץ-ישראל לא תישאר ביד האומות, הנה לא זו בלבד שלא הגיע לפנימיות רצונו יתברך, אלא הרי הוא מורד בהקב"ה, וכהמשך הכתוב "אך בה' אל תמרודו!"¹²

והשנית – "טובה הארץ מאוד מאוד", והיינו, כי הגם שהעבודה צריכה להיות רק מצד קבלת עול, לפי שכן הוא רצונו וחפצו של הקב"ה, מכל מקום, על-ידי זה גופא שמקיימים רצונו יתברך בקבלת עול, מתוסף גם בעילוי גילוי האלוקות, שזוכים ל"מאד מאד", שתי פעמים "מאד" – באופן נעלה יותר ממה שנאמר במעשה בראשית "טוב מאד" ("מאד" פעם אחת).

קטע משיחת ש"פ שלח, רשימת השומעים בלתי מוגה.

תו"מ ה'תשמ"ו ח"ג ע' 650.

- 1 ריש פרשתנו. וראה לקו"ש חלק ל"ד עמ' 85. וש"נ.
- 2 בשלח טז, ד.
- 3 שם, לא.
- 4 שמו"ר פכ"ה, ג.
- 5 יומא עה, א.
- 6 תענית ט, א.
- 7 פרש"י עקב ח, ב.
- 8 פרש"י בהעלותך יו"ד, לד.
- 9 ר"פ בהר.
- 10 ברכות לה, ב.
- 11 פרשתנו יד, ח ואילך.

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
 - שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחיו
 שלמה נחמ"ה, צבי"ה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
 שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה